

Talousvaliokunta

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2015

JOHDANTO

Vireilletulo

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2015 (K 2/2016 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- yliasiamies Mikko Kosonen, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
- asiamies Tapio Anttila, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
- johtaja Veera Heinonen, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
- johtaja Timo Lindholm, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
- johtaja Magnus Sjöblom, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto on muuttunut vuosien kuluessa tutkimuksen rahoittajasta ja pääomasijoittajasta kokeilevaksi edelläkävijäksi ja yhteiskunnallisten muutosten vauhdittajaksi, joka kutsuu koolle ja edesauttaa eri alojen toimijoiden verkottumista ja yhteishankkeita. Tavoitteena on tunnistettujen megatrendien (teknologia, ilmiöiden keskinäisriippuvuus, kestävyyskriisi) kääntäminen Suomen kilpailueduiksi. Tavoite on kunnianhimoinen, mutta valiokunnan näkemys mukaan oikeasuuntainen ja Sitran rooliin ja toimintatapoihin hyvin soveltuva. Talousvaliokunta katsoo, että Sitra omarahoitteisena kokeiluorganisaationa on pystynyt ansiokkaasti tunnistamaan muutoksia ja reagoimaan niihin.

Teemat. Sitran työ etenee kolmen teeman alla: Uusiutumiskyky, Resurssiviisas ja hiilineutraali yhteiskunta ja Uusi työelämä ja kestävä talous. Näiden teemojen alle on luotu avainaluehankkeita, jotka kukin pureutuvat ratkaisemaan yhtä teeman keskeistä systeemistä mahdollisuutta tai ongelmaa. Sitra vaikuttaa myös kansainvälisissä tutkimuslaitosten ja ajatushautomoiden verkostoissa. Näiden ohella on käynnissä lisäksi erillisiä kestävästi hyvinvoinnin tutkimushankkeita: toimintakertomuksesta ilmenee hankkeiden läpileikkaavana ohjenuorana pyrkimys irrottaa toisistaan talouskasvu ja hyvinvoinnin kokemus. Talousvaliokunta pitää näitä linjauksia onnistuneina.

Valiokunnan mietintö TaVM 12/2016 vp

Uusiutuminen. Talousvaliokunta katsoo, että Sitran merkitys riippumattomana kehittäjäorganisaationa korostuu yhä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä. Uudistuminen ja taito kääntää ongelmat mahdollisuuksiksi muodostunevat keskeisiksi kansakuntien kilpailukykytekijöiksi. Kansallisten referenssihankkeiden ja julkisten hankintojen merkitystä tulisi pitää esillä niiden mahdollistaman vipuvaikutuksen täysimääräiseksi hyödyntämiseksi. Epäonnistumiset tai kokeilujen odottamattomatkin tulokset tulisi hyväksyä ja näin saatuja kokemuksia hyödyntää edelleen seuraavissa hankkeissa. Talousvaliokunta toteaa, että aikaansa seuraavan tutkimuksen ja kokeilujen resursointi ja suuntaviivojen valinta ovat vaikeita tehtäviä, mutta Sitra on kertomusvuonna tehnyt näidenkin suhteen johdonmukaisia ja rohkeita ratkaisuja.

Resurssiviisas yhteiskunta. Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen väheneminen ovat suurimpia ongelmiamme, jotka vaikuttavat jo nyt sekä elinkeinoelämän toimintaympäristöön että yksityisten kansalaisten arkipäivään. Sitra katsoo, että Suomella voisi olla kokoaan suurempi rooli kestävyyskriisin ratkaisussa. Talousvaliokunta yhtyy tähän näkemykseen. Resurssiviisaat ratkaisut ja puhtaat teknologiat voisivat olla olennainen osa Suomen uuden talouden perustaa. Talousvaliokunta toteaa, että kiertotalouden periaatteiden valtavirtaistaminen on vielä alkuvaiheessa. Valiokunta pitääkin Sitran fokusta resurssiviisaisten ratkaisujen ja palveluiden kuluttajamarkkinoihin sekä alkutuotannon tulevaisuuteen erittäin hyvänä.

Uusi työelämä. Suomi on välttämättömien rakenteellisten muutosten edessä. Taloustilanteen kiristyessä ja julkisten hyvinvointipalvelujen järjestämisen ja rahoittamisen kohdatessa uudenlaisia haasteita talousvaliokunta tähdentää kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön ja parhaiden käytäntöjen levittämisen tärkeyttä.

Talousvaliokunta katsoo, että kertomusvuonna Sitra on onnistunut tehtävissään varsin hyvin, ja korostaa edelleen eduskunnan valiokuntien kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 2/2016 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Helsingissä 25.5.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok

Valiokunnan mietintö TaVM 12/2016 vp

jäsen Harry Harkimo kok
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Martti Mölsä ps
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Joakim Strand r
jäsen Antero Vartia vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller